

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

P Ante J

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

Phœne Lucil. Phœnices primi (sane si creditur) ausi
 Danfurā rudibus; vocem signare figuris.
Phœnicia regio i Syria a phœnice rege sic vocata Judee
 cōtermina. In ea sunt Tyros et Sydon vrbes. Car-
 melus et Libanus montes in quo thura legunt.
Phœnicium color rubens. Hiero. in expositione psal.
 Si fuerint peccata vestra sicut phœnicium velut niuem
 dealbabo. Nam greci φοινικον phœnicium vocāt.
Phœnicia mulier ex phœnicia.
Phœnicis idis: purpura pānus rubeus. Phœnice: pu-
 nicus ruber.
Phœnicopterus penul. cor. auis rubentes pennas ha-
 bens grece vocāt phœnix rubrū et πτερον alam Ju-
 uena. Et scythice volucres et phœnicopterus ingens.
Pholus fuit vnus ex cœtauris Hyionis ex nube filius.
Pholoc mons arcadie syluosis: De quo Luc. lib. vii.
 Scilicet ipse petet pholoen petet ignibus et hon.
Phonascus vocis pñiciationisq; magister et modera-
 tor dicitio greca. Quintil. lib. iij. Sed cura nō eadem
 oratoribus que phonascia. Sive. de Aug. Dionācia
 bar dulci et proprio quodam oris sono: dabat et assu-
 due phonasco operā. Is enim vocem intorquere re-
 mittere lenire et asperare docebat. Fracto nomine a
 verbo φωνεω: quod significat loquor.
Phoxyis huius phoocy et phoocy phomicynis no-
 men heptuni filii.
Phosphorus penul. cor. latine lucifer stella.
Phragmon nomen statuarij et pictoris egregij sicut et
 polydetae.
Phrasis eloquentie corpus: et dicendi modus Dicitur a
 φρασι qd est facti et disserere. Hiero. in prolo. lib.
 Regū. Secundus grece est qd ex ipsa phrasi proba-
 ri pot. Quintil. Dicitur et Lucretius legendi quide-
 sed nō vt faciat phrasin.
Phrenitis morbus ledens mentē et ad insanā furore q;
 deductus a το του φρενος id est deturbatio men-
 tis. Inde phreneticus q; eo vitio laborat. Apud Ju-
 uena. phrenesis penul. pro. legitur. Cum furo: haud
 dubius cuz sit manifesta phrenesis. Aliter Serenus
 pulit. Et vitio cerebri phrenesis furiosa mouetur.
 Amittatq; refert frendens amentia vires.
Phronimos latine prudens: phronisis prudentia. Li-
 cero libro. i. offi. Princepsq; omniū virtutum est illa
 sapientia quam greci sophiam vocant. Prudentiam
 enim quā greci phronisim dicunt aliam quandam in-
 telligimus: que est rerum expendantur fugiendar;
 rumq; scientia.
Phrygia regio minoris Asie a phrygio amne: qui eā a
 Caria diuidit. Ael a phrygia cecropis filia vbi Dar-
 dania a Dardano Iouis filio. Inde a Troe Erych-
 thonij filij Dardani filio Troia in qua Ilion. Due ta-
 men feruntur phrygie maior scy et minor que Epicre-
 tus dicta fuit. Phryges chustianam fidem tenuerūt
 diu. Sed emerit apud eos montanus quidaz qui se
 paracytum nominauit gentemq; illam infectaz: cum
 quo mulieres Pusca et Hasmilla relicte viris suis
 incedebant: et illius inspiratione propheticē dicebā-
 tur: multiq; erroribus et phrygiam et vicinas regio-
 nes impleuerūt. Phrygia ab aquilonis parte est Ha-
 lacie collimitata a meridie Licaonie pisdie mygdo-
 niceq; contermina. In ea est Ida mons et molus et
 paocolus fluuius. Et ea fuit sibylla nona que sic vari-
 cinata est. Tuba de celo vocem luctuosam emittet:
 tartareum chaos ostendet debiscens terra. Tement
 ad tribunal dei reges omnes. Deus ipse iudicabit
 pios simul et impios: tunc demum impios in ignem
 et tenebras mittet. Qui autem pietatem tenent ite-
 rum viuent.
Phyrgia: generis masculini pro eo qui est ex phrygia
 Hiero. Compelle phrygē et ponticū: vt locustā come-

dat. Dicit et phrygius a um. Cūq; lib. ij. de mulierib;
 bus loquens inquit. Vere phrygie.
Phyrgiones qui acu piugū: vel qui vestes acu auro in-
 terunt. Phryges enim primi inuenerē talem texturā
 Pl. lib. i. Pictas vestes iam apud Homerū fuisse
 video. Unde naute triumphales acu facte: id phry-
 ges inuenerunt. Ideoq; phrygiones appellati sunt.
 Idem appellat dardanū aurum.
Phœbia ciuitas thesalie a qua phœbi et phœbiota. Est
 achilles phœbius dictus est. Quidius. Quā sine me
 phœbiis canescant equora remis. Et videam puppes
 ire relicta tuas.
Phœbiotis idis dicta est vna ex quattuor thesalie par-
 tibus: vt inquit Strabo.
Phœbialis morbus pedicularis a το του φθειρω
 qd est pedes et pediculos vocamus. Unde phœbiro-
 phagi dicitur populi folia piscibus viuentes a te-
 nuitate vicus quasi pediculis vescantur. Idū sunt iu-
 rta pontum curium. Hec morbo extinctus est Sil-
 la dictator et Pherecydes poeta
Phœbista rabes morbus quo pulmonis exulceratio fit
 ex pituita a capite distillante a το του φθειρω qd
 est tabescere. Unde phœbisti vocant. Sunt q; phœbi-
 sin phœbonem quoq; appellant: sed illud genus marē
 me quo sanguis reicit: quali morbo laborasse theo-
 pompum et ab Asclepio curatum eradunt.
Phœbongus sonus vnde diphœbongus quā ob causas
 phœbongus et harmonia in celo dicitur. Vide Pro-
 lemeum libro. iij. harmonice institutionis offi φθει-
 ρω ακρισσι τοου λαου εφει ορθογγοσ πα-
 ραφεισ φ autem pythagoram dicunt aliqui primū
 inuenisse celum harmonia volui an aliū Quidas no-
 ter explicat.
Phucus animal volatile paruū: a phago comedo. Uti
 de in dictione fucus.
Phub inde phutei: vt Joseph scribit mauritanie popu-
 li. Fuit autē phut Lhame filius: cuius pater Hocus
 Ita enim a grecis vocari dicitur: quem hebrei Hœc
 dicunt: vel potius chanoch.

Ante I

Piaculum sacrificium cultus et quicquid agitur seu pre-
 betur pro sacificatione peccati. Cūq; lib. i. prima pia-
 cula sunt. Dicitur lib. car. Teq; piacula nulla resolu-
 uent. Hec est nullis hostijs re expiabis. Aliquando
 dicitur crimen flagitium. Hiero in libro Iudi. Nunq;
 tantū nefas et tam grande piaculum factū est in israel
 Cūq; lib. i. Distulit in seram commissa pia-
 cula mortem.
Piare significat colere. Plau. Ubi piem pietates si isto
 more morata tibi postulem placere. Quandoq; con-
 taminare: polluere: qd et impiare dicitur: quemadmo-
 dum sacrum ponitur pro execrabili. Quandoq; pie
 amare. Huius. Nemo est qui magis suos piec libe-
 ros. Aliq; purgare Cūq; lib. i. Et culpam miserō mor-
 te piabit. Huius verbi composita sunt expio: qd est
 purgo. Impio: contamino. Hiero. in prolo. Agget.
 Sed cum memoratus populus multis temporibus
 idolis seruēdo etiā effusione sanguinis innocentiū se
 grauitate impiasset. Iy. annorum captiuitate eundem
 populū statuit sustinere.
Piatry sacerdos: que expiare solita erat.
Piamen seu piameurum erat id quo in expiando utebā-
 tur. Est tamen dicitio magis poetica q; oratoriam
 grandis est differētia de vsu dictionū que varijs scri-
 bendi generibus conueniant. alijs vitur satyricus:
 alijs orator: alijs historicus.
Piaculare qd ad satisfactionem peccati pertinet. L. iij.
 lib. i. Itaq; vt cedēs manifesta aliquo tū piaculo lue-
 retur imperatū patri vt filij expiaret pecunia publici.

ca. Is quibusdam piacularibus sacrificiis factis que deinde genti boatie tradita sunt. Piacularia tristia per que mala fieri opinabantur. Nam a superis felicitate. ab inferis dijs infelicia dari censebant. Piacularia auspicia dicebatur: que sacrificiis tristia portendebant: cuius aut hostia ab ara. pflugisset aut percussa mugitum edidisset: aut in aliam partem corporis qd oporteret cecidisset.

Piabile qd purgari potest: cuius contrariu est inepiabile. Aug. sup Joannē. Viderunt se ingenti crimine impietatis alitricos: quando illum occiderunt: que venerari et adorare debuerunt: et hoc putabant esse inepiabile.

Piens a pio as: cum significat pie amo. A quo pientior: pientissimus. Piens tñ in usu nō est.

Pietas (inquit Cice. lib. artis veteris) est per quam sanguine coniunctis patrie benivolis officium et diligens tribuitur cultus. Aug. vero sic. Pietas pprie dei cultus intelligi solet quā greci Eusebian vocant. Hec tñ et erga parentes officiose haberi dicit. Hore autem vulgi hoc nomen etiam in operibus misericordie frequatur. Qd ideo arbitro: euenisse: qd hec fieri precipue deus mandat: eaq sibi vel pro sacrificiis: vel pro sacrificiis placere testatur. Et qua loquēdi consuetudine factum est: vt deus ipse dicatur pius quem tamen greci nullo suo sermonis usu eusebian vocant: quia eusebian pro misericordia illorum etiā vulgus vsurper. Huius contrariū est impietas: q ab iniusticia sic distingui solet: q illa in deum: hec dicitur in homines potest. Per illam contemplatione delinquitur: hac opere et factis peccatur. Pietas etiam a Romanis dea putata est.

Pius a um: quādoq religiofum significat. Virg. Dīs meliora piis. Quādoq misericordem: benignum. Cice. Non secus in me pius q pater in filios. Quādoq cultum. Quintil. Et pius amores ac pudicos. Huius contrarium est impius. Existimo autem q deductū sit a greco pius imutatuācula qdaz πικροσ ποσιον λευσοι pius.

Picea genus arboris: quam Pl. li. naturalis historię: quāta speciem cedri scribit esse.

Piceus a um a pic sit.

Pico as significat pice quicq lino. Pl. lib. xxxv. Sed vasa tuentur picando parietes: quoniam et tectoria calx pro ditur. Sciteq dicitur est ad tecta eos pice ad vinum calce vti: quoniam sic multa condunt. Huius composita sunt compico et impico. Unde Col. libro. vii. Si dolore neruorum claudicat: oleo et sale genua poplite et crura cōpicāda sunt: donec sanent.

Picatus a um: qd pice linitum est: seu conditū vt vinuz picatum. Antiqui enim vinum pice condiebant: qd picatum vocabant. Pl. Pice et resina condire multa vulgare Itale est. Erat et picatum aliud qd sponte nature sue pice sapore recipiebatur: et hoc in agro Trecenti peculiariter nascebatur. Plinius. Jam inuenta vitis per se in vino picem habens respiciensq veienssem agrum.

Picus avis parua incozū yngium: cauat arbores in quibus pullos educat: et scandit in subrectū felū modo Dicca a pico Saturni filio: qui ei nomē dedit: vt docet Pl. libro. r. Et quoniam hec avis Marti sacra est: quādoq picus martius dicitur. Picos romani veteres vocabant: quos greci grypbes vocant: belug quadrupes auritq: visu et forma terribiles: corpore leonino: rostro alis/pedib aquilas similes: habitare in hiperboeis montibus: in asiatia scyrbia feruntur: vbi aurū et gemme nasci perhibentur: ibiq tanta rabie in boies desentiūt vt terrā ipsam inhabitabilem faciāt. Et quasi geniti esse videntur ad plecedam quaritē temeritatem. Plau. Pici diuites qui

aureos montes colunt eos solus supero. Sed hoc vt multa alia fabulosum est. Fuit et picus vt latino: rufi: fanni pater: et latini regis auus auguriorum peritissimus: et primus hac aue vltus est in auspicijs. Quiddius. Picus in aulonjs. ples saturnia terris.

Pica quia femi. videatur a picus: longe tamen diuise significatiōis est. Nā auis est magnitudine pallober: alis vario colore et pferim ceruleo depictis huiusmodi verba pferēs. Har. Pica loquar certa domi nā te voce saluro. Si me nō videas esse negabis aue est et alia pica sub ventre alba: superius nigra: que varia appellatur.

Picentū regio Italię in qua est asculū a pico martio aue dicta: cuius ductu et auspicio sabini cum asculum psciscerentur in vexillo eozum picus confederat. Nam sicut Strabo libro. v. scribit. Conditores picentium et sabinozū terra profecti sunt: a quibus orti sunt. Picenum quondam vberime multitudinis. Nāq trecenta et sexaginta milia picentium in fidem Romanū populi venter. Et nūc marchia anconitana dicitur. Incipit a Troento amne vltq ad flaurum fluiuium: qui nunc folia dicitur. Et hinc apennino hinc mari supero terminat. Habet ciuitates pifaurū: fanum fortune: senam gallicam: vrbium anconam: camerinum: firmum et asculum.

Picenus a um nomen possessiuum: vt picenus ager. Picens tis nomen gentile: vt homo picens ex piceno. Hinc picentinus a um.

Picra amara dicitur. Hiero. ad alga. Tidi ego nauces et capitis vertigines anidoto qd appellatur τικρα id est amara sepe sanari.

Picuratū varia pictura exornatus et acu pictus. In picurate vestes dicuntur nō a picturo qd non inuenitur: sed simplex participiū vel participiū tñ vox est Virg. Fert picturatas auri subtegmine vestes.

Pierus penul. cor. nomen patrie nouē picarū. Quiddius lib. v. met. Pierus has genuit pelles diues in aruis Pieria mons et ciuitas vocet: quā primus pierus lini pater edificauit multis sacer. Hinc perides mulier in pieria ex Joue et mnemosyne nate sint vt inquit Strabo. Et a pieria regione macedonie Emathia ante dicit a nemozota appellata. Cui nomē est pieris. Et pieres populi sunt: quibus extinctis macedones ea loca incolere. A pieria sit pierius a um

Unde pierium carmen. Hule autē suauissimū viticū ad labores vite. Unde Theocritus ουλερ ποττορ ερωσα πεφουκε φασαμακορ αλλορνικια ουλερ χριστορ εμοδλοκε ουλι επιτασρ τορ η ται περιδεσρ.

Piger piguit et pigitū est. Stra. li. vii. Nec pigitū paruosq lares humilesq subire. Dicit et pigeo ges: pigui et cōstrui cum accusatiuo: significatq dolere seu molestū esse: vt inquit Aug. quasi pigricia significat. Nam cū dicimus piger me fecisse: hoc est dicere non surgit meus animus ppare qd feci. Plau. in pleu. Id qd pudet facillius fertur qd ad piger. Teren. in phormi. Quere obsecro ne plus minusve facit: quod nos postea pigeat. Quādo qd impersonale est cōstruit a parte ante cum accusatiuo vel datiuo. Plautus. Non dedisse te pudet me: quia nō accepit piger. Quiddius lib. ij. meta. Pigeret actorū sine sine mibi sine honore laborū. Inuenit etiā pigēdus: qd est a pigeo verbo deponēti. Differentiam inter pigere et pudere: Tude infra in dictione pudico.

Piger tardus cuius contrariū est impiger pro diligente: hinc pigricia pigricias: pigredo pigritudo: et pigritas p tarditate et ignauia. Cice. lib. iij. de rep. Nunquid viri fortissimi fortitudo impigritas patenciaz Et li. iij. Ruf. Quę autē subiecta sunt sub metu ea sic deficiūt pigriciā metu cōsequētis laboris.

Pigreo es. piger sum a quo pigresco et pigresco idem significantia.

Pigro as. detinco ac retardo. Aca. Velius pigrasse qd proptersse nefas.

Pigmenta sunt ynguenta quibus vestitur puella ad venustanda facie: ut fucus. Per translatione po dicunt medacia et fraudes: qz no est naturalis color sed artificialis. Cice. lib. ii. de ora. Ta integre sentit: tam vere: tam nove: ta sine pigmentis fucos puerili: vt mibi no solu tu incedere iudicis: sed ipse ardere videtur. Accipit etia qnas p cofectioe ex diuersis speciebus suauit et odorifera. Hiero. Deniqz et hi quibus intellectus herbaru est pigmentozum peritua ferunt quedam esse pigmeta: quozu si odore ceperint nonnulla animalia continuo intereunt: alia vero eodem odore recreantur: vitamqz recipiunt.

Pigmentatus ta. tum. quod est pigmentis ornatum. Hiero. ad Paulinum. Totum flaccidum molle nitidum: atqz formosum: queltis hincinde odoribus pigmentatum.

Pigmentarius qui facit vel vendit pigmenta. Hiero. in expo. Compositur et oleu ad sanctificationis ynguentum et thymiamata de aromatibus madidissimis opere pigmentarii.

Pigmentarius a. um. quod ad pigmenta pertinet.

Pignus ons. et eris. a pugno vt Caius de ddo. signif. inquit. Quia res que pignori datur manu traditur. Est et proprie quod creditori datur vt sit securus. Et hoc modo sepe dicitur cum aut munus nostrum: aut aliquid simile pignus esse amoris: et beneuolentie volumus. Ciro. Ipe pater dextris archifera haud multa moratus. Dat iuueni atqz animu presentis pignore firmat. i. securum facit vt qui dat pignus. Alp. inter pignus et hypothecaz hoc differre scribit: qd pignus dicitur cum ad creditorem traste: hypotheca cum nos transit. Quonia vero filii videntur tanqz pignora inter viru et uxorem esse: tum vinculi ne alioquin forte diuortium fiat: tum charitatis: factum est vt pignora pro filiis capiantur. Nam vt inquit Amb. Cu premium nuptiarum sit partus feminarum: merito mentes coniugales per filios veluti per quedam quasi pignora inter se arcuus copulatur. Duid. Dulcia follicite gestabat pignora matres. Aliquando pignus sumitur pro eo quod deponitur ab his qui simul de certant apud sequestrum. Ciro. Tu dic mecum quo pignore certes.

Pignora siue pignero pigneras: significat rem pignori do. Sue. de vitel. Atqz ex aure matris detractum vnionem pignerauit ad itineris impensas. Huius composita sunt oppignero: et repignero: de quibus alibi. Inuenitur etiam pignero: deponere in eadem significatione.

Pignoratitius a. um. ex supino verbi pignero nomen deductu significat qd pignori datur est: vt res pignoratitia. Et pignoratitius vir: cui pignus capere licet. Alp. Queris in pignoratitio creditore an pignoris perlecutio denegetur.

Pilus pma correpta: capillus. Nam ambo conuertunt. Bel. Si ouiu lacte bedi aut capraru agni alerentur constat ferme in his lanam duriozem in illis capilla signi tenuiozem: a quo pilo as. Est et pilus nomen generale. Nam pilum p capillo. Idem Pli. posuit: In capite inquit cunctarum animaliu homini plurimus pilus. Pili longiores ac pni in colla atqz armos vestientes iube dicuntur. Pili vero crassiores rigidi: quales habent lues vocantur sere. Nilus vero pma producta quod et pila dicit: telu romanu a perimedo dicitu quasi perila: vt inquit Car. Huius basilic erat pedum quinqz et semis: et ferrum trigonalis figura nouem vnciarum: a quo pilan dicitur: pilo

armati. Bar. Et pilata reddid itaqz subites cohortes. Generaliter tamen pila. Car. auctore tela romana sunt: sicut gessa gallozu: et sarisse macedonum. Hinc et primipilus dicitur cetero. Et pepilate balte: que ferreas habent cuspides: quasi piferate. Propilatum dicitur vbi non est ferrum: si modo in mucrone exacutu sit ad formam pili factum vt conua locustaru quibus natant. Preferratum vero pilu in molendo propterea vocatur apud Pli. vt a pilo ruido distinquat ad molas videlicet: qz aqua versant vtili. Nec tam q sine ferro est: id nomen habet: qd asperum impolitiss. Nam et ruidus panis appellat qui paru coctus rugosusqz sit: qd rubidus sere scribit. Piterera pilus siue pilu a pinendo: seu a pilumno: vt inquit Seruius instrumentum: quo quipia in mortario teritur. Pli. lib. viii. Quippe et zburia spica farris colli pinente pilo preferrato: fistula ferrata: et stela inrus denticulata: vt nisi intenti pinant concidantur grana: ferroqz frangantur.

Pila pig a pino vas concauum: qd antiqui siccata frumenta in pilas immissa pinsebant. Idem in eodem. Tandatur granu eius in pila lignea. Similiter vasa illa concaua medicozu visu apta in quibus Tzypiane fieri solent pile dicitur. Item pila est colina stans: quam greci πηλη vocant a stando proptie stelas greci appellant stantes in monumentis columnas. Apulci. lib. iii. me. Pila media que stabili trabes sustinebat. Festus. Pila que parietem sustentat ab opponendo dicitur. Plinius libro xi. Ruetes ceras fulciunt pilaram instar interius a solo fornicatus vt straditus ad faciendum. Item pila est qua luditur ab πλω equo: qd forma spherica sit: que omni ex parte equa est: vel a pilo qd pilis impleri solet. Brez pila capitur p quacuqz re rotunda instar pile luforie.

Pilatim aduerbiu a pila p colina: significat per pilas. Cice. Pilatim struunt edificia.

Pilula quasi parua pila. Plin. Hascuntur in eo pilule nucibus no ab similes: intrus habetes flosculos molles lucernaru luminibus aptos. Idem Scarabeus qui pilulas voluit. Et ea venena que hac forma sumuntur vulgo pilulas noiam. Idem vetus ayungia pbrbis in pilulis sumpta sanat. Hec greco vocabulo catapotia dicuntur.

Pilu nouacula: custer ratoriu: et bastile quinqz pedum et semis: de quo in dictione pilus.

Pilant dicitur sunt milites qui pilis pugnabatur qui antea pumipilares vocabantur: mutata n. in re.

Pilo as penultima correpta: a pilus qui in carne est: significat pilos emitto. Accius. Tunc primu pilabar gene. Affra. Vbi pterea corpus nunc pilare primu cepit. Interdum etia pilare est pilos detrabere. Bar. De pectus q crura pilas. Hinc componitur depilo. Pilo as. penul. pro du. grecu est: et significat complano. A quo sunt composita Compilo: et pilos oppilo: et supילו.

Pilates genus lapidis candidissimi. Lato. Lapis candidior: q pilates.

Pilentum: vehiculi genus: quo matronz serebantur. Idem videt quod petouit qd qtuor rotaru: ab hispanis introductum. Car. de lin. la. in consuetudine suagate primu venisse scribit. Estqz eius forme q nostri temporis principum italie mulieres veccantur: ita libratum vt confidentes in puluim in aere suspendat agitate videantur.

Pileus regmen capitis: quod et pileu dicit. Plau. Et ego hodie raso capite caluus accipia pileu. Pers. Hanc nobis pilea donat. Pontur quadoqz pileus pro libertate. Unde legimus apud historicos ad pileum seruos fuisse vocatos: quod significat ad libertatem: cuius insigne est pileus. L. vi. lib. viii. postea

Pileus regmen capitis: quod et pileu dicit. Plau. Et ego hodie raso capite caluus accipia pileu. Pers. Hanc nobis pilea donat. Pontur quadoqz pileus pro libertate. Unde legimus apud historicos ad pileum seruos fuisse vocatos: quod significat ad libertatem: cuius insigne est pileus. L. vi. lib. viii. postea

Pileus regmen capitis: quod et pileu dicit. Plau. Et ego hodie raso capite caluus accipia pileu. Pers. Hanc nobis pilea donat. Pontur quadoqz pileus pro libertate. Unde legimus apud historicos ad pileum seruos fuisse vocatos: quod significat ad libertatem: cuius insigne est pileus. L. vi. lib. viii. postea

Pileus regmen capitis: quod et pileu dicit. Plau. Et ego hodie raso capite caluus accipia pileu. Pers. Hanc nobis pilea donat. Pontur quadoqz pileus pro libertate. Unde legimus apud historicos ad pileum seruos fuisse vocatos: quod significat ad libertatem: cuius insigne est pileus. L. vi. lib. viii. postea

ro die ferui ad pileum vocati: z carcere vinciti emiffi. Suet. in Tybe. Seruifq; ad pileum frustra vocatis in Sicilia profugit. Accipiebant em ferui pilei raso capite: qui manumittebant.

Pileolus z pileolum cum accentu in antepe. Nota in epulo. Et cu pileolo soleas couiua tribulis. Hiero. ad fabiola. Pileolus rotundus est: q; sphaera media fit diuisa z para vna ponat in capite: hoc greci et no stri riarum nonnulli galeru vocant. Idem ad paulinu neutro genere dixit: Pileoli textura breue: charitate laiffimū senili capiti cofouendo libenter accepti z munere: et muneri au croce leratus.

Pileatus qui pileo indutus est. Unde ferui pileati qui pileo imposto vendebant.

Pilumnus qui stercozandorum agrozum: et pinsendi frumeti vsum inuenit. Iouis vepurac filius: z Dau- ni pater. Ser. lib. ii. en. Pilumnus z pitumnus fra- tres fuerunt du: bozu pitunnus stercozando z inuenit vsum agrozu: ynde z sterquilinus dicitur est: pilum- nus vero pinsendi frumeti: ynde a pistozous colif. Et ab ipfo pilu dicitu est.

Pina per simplex n. genus pistoz. siue conche. Cic. lib. ii. de natura deorum. Pina vero sic em grece dicitur duabus grandibus obfita conchis: cum qua piscia- lus squilla dicitur societatem coit: in aliquibus can- cer tibi affectoz.

Pinna per duplex n. ppe penna e que pluma. i. mol- lior et exigua penna non est. Nam penna nomen ge- nerale est ad plumas z pinnas. Var. lib. iii. de re ru. de colabis. Qui ta pinnas habere incipiunt in nido relinquit illis cruribus. Idem de gallinis. Eligat fecundas plerunq; rubicunda pluma nigris pinnis. Col. li. ii. Siccus etia puluis z cinis vbiq; q; cohor- tem porticu v; rectum protegitur: iuxta parietes repo- nendus est: vt si quo aues se perfundant. Nam his rebus pluma pinnaq; emundant. Pinna etia acutu significat: vnde et ping muroz. i. summitates. Pin- nas etia gestare gladiatores solebant: vñ pinnirapi retiaru dicitur: q; pinnas e galeis mirmilonu iacto vere exciperent.

Pinnirapus penul. cor. gladiatoz. Cōpositū nomen ex duobus corruptis. s. pinna z rapio. Iuue. Sic plau- dat nitidum pzeconis filius inter Pinnirapi cultos iuuenefq; lanisse.

Pinnula diminut. a pinna. Et est summa pars auris ab acuitate dicta. Aliquādo parua pinna. i. pena. Col. lib. ii. Inhibeturq; cupiditas incubadi pinnula per nare tractata.

Pinna culum fastigium z summitas edificu in acumen tendentis: siue q; veteres pinnam acutum dicebant. Unde bipennis securis que vtriusq; aciem habet: si- ue q; pinnaculis addi pinna confuevit: que facili mo- tu ventozū indicet statum: quod genus nunc penni- culum dicitur.

Pinnaces et p diminutione pinnacida dicunt tabelle in quibus capita omnium rerū continentur: et latine indices dicimus.

Pinnacotheca locus erat prope atrium in quo p pice ta- bule reponerantur. In tablino rerum in magistratu gestarum monumenta continebantur. Varro scribit multos spectatum venisse luculli villas: vt viderent pinnacothecas.

Pinus arbor tam masculini q; feminini generis z tam quare q; secunde declinationis est: que et pinea dicitur. Ambrosius. Quis pineam videns nō stupeat? Pineus a. um. quod e natum ex pinu apud sithmū victores coronabant. Pinetū lucus pinis cōstitus.

Pinaster pinus siluestris mire altitudinis. Plini. lib. xvi. Pinaster nihil aliud est q; siluester.

Pindus: iaphitarū sedes mons thessalie apollini mu-

stiq; sacer Bearnania ab etholia diuidit. Sunt tamē qui hoc nomē cū yphilo scribant. Est z nomen vrbis thessalica a pindo mōte appellata iuxta que est flumē eufidē nominis.

Pinguis non macer: aliquādo ponitur pro infecundo. Virg. Et pinguis bozros. Aliquādo pro impedito z inepto. Licet. Quod ipfi antio cho pingue videtur et sibi ipsi cōtrarium. Vnde componitur pze pinguis quod est valde pinguis. Colu. lib. ii. Ideoq; non est vincis apra vir etiā arbutus nisi pze pingui. Pin- gue vero substantiuum neutri generis dicitur quod inter carnē z cutē est succo liquidū. Virg. Et omnes Impendunt curas densō distendere pingui. A pin- guis fit impinguo as. Hier. Impinguitus in crassa- tus recalitrauit.

Pinguelco is. a pingueo es. fit. Col. lib. ii. Omne ema- ciatū armentū medica pinguelcit. i. pingue fit.

Pinguefacio significatiois acutē ēpingueho passiuē.

Pingo gis. xi. cum. Pingere est formam alicuius rei ductis lineis representare. Vnde pictoz q; pingit: et p- ctura ars pingēdi: in qua superiorib; tepozū flou- ere ceuss. Parafius. Apelles viri cātatissimi. Hac vero tempestate Andreas mantinea patavinus mā- tuani pincipis aulicus vir in omni virtutum genere prestatissimus dignus certe: qui a poetis z a ceteris scriptozū celebret: cū nulli vel integritate: vel pin- gendi arte sit secundus: huic accedunt Ioannes be- lius Venetus: Leonard; Florentin; et Ancitius Buzianus excellentissimo ingenio doctis: vt qui cz omni antiquitate de pictura possint cōtendere. Per translationē pingere ponitur pro imaginari. Hiero. ad Dama. Quod erā voce promptū: an mibi cogitatio pingebā. Hui; vbi cōposita sūt Depingo qd est pingendo de scribo: denuncio: demonstro. Actā. lib. iii. Et em quidā ministrozū nrozū sacrificatibus demonū assisterent imposto frontibus signo deos illoz fugauerūt ne possent in viscerib; hostiarū futu- ra depingere. i. denuciare. Idem lib. v. Quid vobis inanem iusticiā depingitis et optatis cadere de celo tanq; in aliq; simulacbro figuratā. i. fabricat. Hier. ad pau. Tito scipit vt inter alias virtutes episcopi quē breui sermōe depinxit. i. descripsit. Ter. in pho. Probe bozū facta impudens depinxit. i. elocutus est. Erpingo sicut pingo. Nli. Jam do et onerari; naubus qm z pericula erpingimus ne quis miret z rogos pingi. Compingo z impingo: vide alibi.

Pinso is. fut. pistum vel pinstū pila tundo: vt molis frango. Col. li. ii. Danicū pinstū z euolutū surfure sed miltium q; pulcē quis in copia maxime cū lacte non fastidendiā sber. Pomp. Cū neq; molis molui neq; palnis pinui: vñ pistoz: nā ante molarū vsum frumenta in pilis pinsebant. Var. Nec pinsoz villa non noscent nisi eū qui in pistino pinsetur farinam: Persi. Sane a tergo quē nulla ciconta pinfit.

Pinso as. in eodem sensu. Var. lib. j. rerū ru. Pro men- do diem vt in pistino pinsetur ac tozeatur. i. tunda- tur vel frangatur.

Pinsto as. frequentatiuū a pinso is. Plau. in asi. Qui polentā pinstit. i. contundit.

Pindo is. pindo pinsum. Idem qd pinso. Unde pinfos qui nūc pistoz dicit: nam erat vtriusq; rei arser: hoc est qui frumenta pinsebat: et qui panes coquebat.

Pistoz a pinso is. qui frumeta in pilis pinfit. Hac autē dicitur qui panem coquit seu facit. Plini. lib. xviii. Pistozes romę non fuerunt ad periculum vsq; bellū annis ab vbe condita super quingentos octaginta. Suet. in Cel. Domestican dicitur in parulis ac matoribus rebus diligenter adco seuerē: rē: vt pistozem alitū sibi panem conuiuii subiciētē cō- pedibus pinserit. Var. in sary. de equlys. S; sum

opere sumptuosi: ut tuus pistor: boni faceret panem. Arreius capito. Pistoris tñ eos qui far pinsebant nominatos esse tradit. eosq; coquere solitos panem totū laurobus. Pistori et coquū apud antiquos eisdem fuisse accepimus. Pistoriem etiā habebant in numero seruoꝝ. Unde ait Jurecon. Si quis seruos habuerit pꝑrios: sed quoz operas locabat: vel pistoricas vel bistrionicas seruoꝝ appellacione hos legale videtur.

Pistris mulier que panē coquit. Et pistris belua. **Pistris** is. nauis. **Pistris** lib. v. **Telo**cem **Dnestheus** agit acri remige pistrin. **Pistris** dō latine fides. **Pistura** ars pinfendi. **Pli**. lib. xvij. **Pistura** non oim facili quipe et etuaria ipicam farris tosti pinfente pilo pꝑferrato.

Pistorius a. um. quod ad pistoriem pertinet: vt ars pistoria. Idem in eodē. Ad operis pistorij genera transeunte cura. **Hic**ro. in **Bñ**. Omnes cibos qui sunt arte pistoria.

Pistovius a. um. idem qđ pistorius. Unde **Juriscō**/ **sultus** operas pistoricas dicit. **Pistrinū** et **pistrina** g. pe. pio. locus in quo pinstr et panis fit. Quandoq; etiam capitur p labozioso seruitio. **Tractum** a seruis: qui ob noxam a dominis in pistrinū tradunt. **Proprie** **Sue**. in **Augu**. Et modo vnguentariam tabernam: modo pistrinum aricie exerceisse obicit. **Pli**. lib. xvij. **pistrina** feminino genere vit. **S**iliginē inquit laudatissimus panis: pistrinarumq; opera laudatissima.

Pistrilla g. dimi. a pistrino **Pm** **Pisci**. **Mā** diminutiva quādoq; diuersa sunt a genere nominū pꝑime postuonis: sicut a scuto scutella. **Et** **Dona** a pistrina deducit: et sumit pro molendino a manibus. **Terē**. **Apud** ipsum laxum est pistrilla.

Pistrinensis r hoc pistrinense quod ad pistrinū pꝑinet **Apu**. in astitū reformatus molas pistrinenses p circuitus multuos circūegisse se festiuiter scribit perferi bens qles essent ministri in pistrinensi contubernio.

Pistrilla sine r. instrumentū quo in moxario lapideo: r maxime **Tebeaico** plābeo pistrillo terere motiunt. **Pionis** populi in myria asserū supra calcum annē sta est ab vbe dicit quā pionis dicit: pionias vocauit.

Pipiones columboꝝ pulli: vt apud **Lampridium** in alexandri vita.

Pipare dicunt galline cū vocem emittunt. s. cū faciunt pipi. **Tar**. in aboriginibus. **Dugit** bos: ouis balat: equi hinnunt: gallina pipat.

Pipio is. pꝑū est vocis pulloꝝ. **Colu**. lib. ii. **Die** vndeicesimo aiaduertat an pulli rostellis oua percuterint et auscultet si pipiant. **Sūt** etiā qui hoc verbū passeribus tribuant: vt in carmine qđ **Quidio** ascribitur. **Desimus** at passer tristia fiendo pipit.

Piper nomen arboris quod est barbarū. **Per**. **Rugo**: sumus piper. **Dicit** et piperi inuariabile: sicut gūmi: nauis: mancipi.

Piperatū vini dicit qđ piper r melle conditū est.

Piperites pe. pro herba q̄ et siliquastrū dicitur caule rubyo r longo densis geniculis folijs lauri gustu piperis.

Pipulum cōiucū. **Plaut**. Ita me bene amet lauerna: te iam nisi reddi mihi vasa tubes pipulo hic differa ante edes.

Pirata nomen latronis: qui primus mare infestauit: a quo omnes spoliatores r predones pirare dicitur: sunt alij piratā a πειραω trafico deducit: quia. s. ex trasuerio simul ac pirare videntur in sulā in eā trasēdo mare impetū faciētes illā depredebant: vt q̄ pirare semp maria pꝑeant: pirata grece latine pꝑedo: et piraticā facere dicunt pꝑedones.

Pirateris habitaculū piratarū est: vt scribit **Amb**. de **heribibus** carnalibus qđ **metuendia**: qui etiā subdit.

Lam diu in piraterio sumus: qđ diu in hac carne potiti pꝑedonū spiritualiū tentationibus subiacemus:

Pisa ciuitas in summo monte vertice dicitur inter ossam r olympū: iuxta quā **Zoui** sacra dicitur olympia celebeabant. **Est** r hoc noie oppidū archadię. **pe** alpheū annē: a qua hū q̄ pisan in italia cōsiderūt venerēdicitā a ciuitate pistrina. **vñ** **Tir**. lib. r. **Alpheg** ab origi ne pise **Hebe** et **pulca** solo. **Hinc** piseus a. um.

Pisa grece latine piz. **Uñ** piseleon oleū qđ ex pice fit. **Pise** arum. ciuitas thuscie a qua pisan dicitur qui ex ea origine ducunt: de hac **Luca**. **Hinc** tyrrhena vado frangentes equora pise.

Pisum genus leguminis: cui caules spargunt in terrā nisi habeant admicula. **Col**. lib. ii. **Similis** quoq; ratio est pisi quod tum facilem r solutā terrā desiderat. **Hinc** pisones.

Pisones appellati sunt quidā **Romani** nobiles q̄ optū me pisa fererent: sicut a lente lentuli.

Pisaurus fluuiꝝ pꝑicent: a quo pisaurū ciuitas ei superposita noiata est. **Seruius** dō scribit pisaurū dicitur: q̄ illi aurū pensatū fit. **Mā** cū camillus gallos inter remiserat: aurumq; qđ galli a romanis acceperat pꝑo capitolio nō euerio recepisset: et signa ciuitati apꝑen disse ciuitati nomē dedit.

Piside fuerit populi in asia minori quondā solimi apꝑellati: vt **Pli**. lib. v. refert.

Pisistratus nomē pꝑriū viri. **Quo** nomine dicitur fuit **Hippocratis** filius athenarū tyranni cui ob summā eloquētā athenienses se r libertatē summiserat: quo tēpore **Rome**. **Ser**. **Tul**. regnabat: **hinc** solon ipse quoq; summus orator: p libertate staret. **Idē** pꝑius apud athenas bibliotheca instituit.

Piscis qui in aquis degit: pisces p signo celesti tantū pluraliter declinat. **Col**. lib. rj. **Quintodecimo** calēdas martij sol in pisces transitū facit. **A** piscis fit diminutiū pisciculus.

Piscari ē pisces venari: ex quo fit compositū **expiscor**: de quo alibi.

Piscatus us. ipsa piscatio r actus piscadi. **Pli**. **Quos** venatus aucupia piscatorisq; alebat. **Plau**. in ru. **Piscari** hamarile saxarileq; aggredimur.

Piscatorius a. um. quod ad piscatorem pertinet: vt nauis piscatoria: et ludj piscatorij qui fiebant pro questu piscantium.

Piscarius a. um. idem quod piscatorius: vt hamus piscarius. **Plautus**. in **iti**. **Brundinē** ferre ipotulāq; et hamū piscarium.

Piscarius qui pisces vendit. **Tar**. **Inter** piscarios nemo vendebat. **Idē** dicitur: cetarius: quis cetarij potius sint qui magnos r falsos pisces vendūt.

Piscaria g. locus vbi pisces venduntur. **Tar**. **Nullus** in piscaria piscis erat.

Piscosus a. um. locus in quo piscari facile est. **Quid**. lib. iij. **met**. **Est** pꝑe piscosus lapidosi orathidis amnes. **Aliqñ** piscosus dicitur piscibus plenus.

Pisculentus locus vbi multi pisces morant: et in quo est facile piscari. **La**. **Fluuiū** magnū pulchriū pisculentū. **Plau**. in ru. **Qui** salis locis incolit pisculentis.

Piscinalis et hocle. qđ est piscis: vel qđ ad pisces pertinet. **Tñ** apud **Dalladiū** piscinales celle legūt.

Piscina locus et stagna ab initio dicitur: in quibus viui pisces coercentur. **Tar**. lib. iij. **de** re rust. **Piscinas** voeo eas que in aqua dulci aut salia inclusos habent pisces ad villā. **Tar**. **Piscina** rhombū piscit r lupos vernas. **Idē** viuaria quoq; vocant. **Sz** qñ in piscinis natate etiā solebat inualuit cōsuetudo: vt omnes in hunc vsum collecte aque: siue frigide: siue calide piscine dicant. **Videtur** a piscibꝝ dicitur: quis in his nihil piscium sit: sed forte piscine dicte sunt in balneis q̄ hoies piscibꝝ similes natando fiant. **Lice**.

Latio: inquit piscina voluissent ubi tactata brachia no offendere. Pl. Si natate latius aut tepidius velis in area piscina est proximo puteus: ex q possit rursus alstringi. Quinetia vasa lignea ampliora ad tenedu aqua piscine vocant. Pl. Decoquit in aqua r in piscinas lignear fundit. Eade generali vocabulo r natationes appellatur.

Piscinarius qui piscinas piscib^o refertas habet. vnde Cic. Lucullu et hortensium piscinarios appellat.

Pitoxia ciuitas qua Ptol. ponit inter mediterraneas thulcie ciuitates. Est em inter florentiam et lucam a qua pitouenies.

Pitris grece latine: fides Pitoo fidem accipio r do. Pitacu particula cozi: qua aliquid reperiat. Hiero. in Josue. Lalciameta perantiqua: q ad iudicia vetustatis pitacis pluta erant. Quis accipit pro breui epistola. Quis pro sebedula de mēbana excisa.

Pitacus pe. co. phus mityleneus: hic ex lebo tyranum melancru depulit et certatibus atbeniensibus atq mityleneis dur in bello factus pbynonē atbeniensium ducem singulari certamine interfecit vnus ex sapientibus fuit.

Pitane siue pitana vbe colica q portus duos habuit. Ab hac pitanei et pitanite nominant: et vbi archest laus academicus natus est: qui cu cenone apud polemonem didicit. fama est apud pitana lateres inuentos esse qui super aquas innarent: quod r de alijs locis traditū est.

Pitbeci sunt simi πειθεκος pitbecos em simia dicit: a quibus insule vbi eozū est maxima copia pitbacine siue pitbacule dicitur sunt.

Pitbacule insule in mari tusco cōtra campaniā a pitbecis simijs: vt auctoz est. Dicitur sunt. Plini. vero a siglinis dolarioz que ibi ex creta siebāt. Volia em greci πειθοι simias pitbecoz vocant. In harū summitate oppidū fuit: qd plurali nūero pitbecule dicebat. Durd. Srenilq locatas colle pitbeculas habi tantū noie dicitas.

Pitiso as. parum vini paulatim: r qst tentandi gratia gusto. Terē. Dicitando modo mibi qd vini absumpserit dicens hoc asperū pater: hoc est alterū lenius.

Pityo campe: vermes e pinu arboze nascentes morsu venenato nec dissimili a buprestis morsu. Pl. Qlus sepe contra cantbaridas buprestim pinozū: qd pityocampas vocant grece πεισοκαμποι.

Pituita penul. pro. morb^o ex catarrho pueniens grece pblegma dicit. Dora. in ser. Lenta feret pituita vides vt palladius omnis. Dacer. Lū multa biberum pituite notia soluit: habet pituita domiciliū in capite vt inq^t Au. Plaro in Lumeo pituita ait esse oim languozū origiē: qui ex distillatione sunt: ex ea q gigni malas valitudines plurimas: qm in plurima loca illabit. Quecūqz autē partes corporis tumescere dicunt ab illius incendio r cōbustione verant. Que cū expirat extrinsecus varios exitu suo tumozes pro ducit. Intrinsecus dō cobibita vires edacesqz morbos procreat. Tunc autē pessima qm puro sanguini mixta ligaminū sila suo ex ordine dimouet r interdū penetrat in medullas: adultisqz radicib^o: inde anime vincula quasi nauis funes resoluū r amputat. Pituita etiā catarrhus dicit: pituita etiā in gallinis dicit. Col. lib. ij. Sepe etiā iam validioribus remedijs factis: atqz ipsi matrib^o etiā vitāda pituite pernicies erit. Dinc pituitosus qui vulgo dicit pblegmaticus Cic. lib. j. de fato. Inter locoz naturas qum inter sit videamus: alios esse salubres: alios pestilentes in alijs esse pituitosos et quasi redundātes: in alijs exiccatos atqz aridos.

Pir: est que ex arbozū resinis ad ignem decoctis. Resina vero est liquo: crassius ex arbozū fluens: et sepe

sua sponte siccatas ad solē. Pir liquida coquitur ad nauū et ad multos alios vsus. Pl. lib. iij. Pir in Italia ad vasa vino condendo maxime. pbat butira e picea refina. Dinc piceo as. de quo supra.

Ante L

Placeo es. cui. citum. placere est gratū esse. Cuius contrariū est displicere. Hiero. in prolo. paralip. vtrūqz cōplexus est. Diationū itaqz vtrūqz adiutus auxilio nisi libzū beniuolis placitū: tam inuidis displiceturum esse nō ambigo. Aliquādo placere est effert: gloriari: et confidere: vt ego placeo mibi: tu places tibi: ille placet sibi. Quinti. Placeas licet tibi opum tuarum fiducia diues si mibi idem inuidere nō expectares sumus. Teren. in and. Postq me amare dicit: complacita ē tibi. Displico. Idē in beau. Beau. beu q ego nunc cor^o displiceo mibi. Perplaco valde placeo. Idē ibi. Perplacet. Habetqz imphonale passue vocis. Cypri. Si hominibus placetur: domi nus offenditur.

Placidus a. um. mitis sedatus: q illa que quieta sunt omib^o placent. Terē. in adel. Ille suam semp egit vitam in ocio: in cōuiujs clemēs placidus nulli ledere os: arridere omnibus. Do. Clemens est circa recte agentes: placidus etiam circa delinquentes clemēs animo: placidus vultu. Vm cōplacitas: qua Gar. in outibus esse asserit cum ait. In quis primū nō sine causa purant esse assumptas et propter vilitatē: et ppter placiditatē. Daxime em quiete et apassime ad vitam hominū.

Placido as. placidum seu placatū facio. Amb. lib. de abel. Braues motus nre adolescentie fida senectuz statione placidantur.

Placitus. a. um. participium. Terē. in prolo. hecy. Vbi cognite sunt placite sunt.

Placitum nomen significat consensum r veluti pactio nem firmatā. Plin. Eadem etas neronis principam ad thesalum transfuit delētem cūtozū maiorum placita et rabie quadā in omnes qui medicos perozatem. Hiero. in gn. Nō possumus extra placitū eius quicqz aliud loqui tecum.

Placo as. mitē ac placidū facio: propitio. Placabilis propitiabilis. Cuius cōpositū est complaco pe. pro. Bel. Conciliare sibi atqz cōplacere iudices debent: sensusqz eozū expectatiōe et cause suspensos rigentesqz bono iudicio ferendūqz sententijs cōmulcere nō iniurijs atqz imperiois imitationibus cōfutare.

Placenta: libā farinaceū qd fit ex farina siliginea caseo r melle: dicit q nobis placeat: vel q ea tolerēt deos placare: vel dicit a greco πλάκωτος.

Plerusqz raqz. rumqz. vnde in nominatiuo tā singulari qz plurali. Pleraqz penul. cor. in ablatiuo pro ducit. Dora. in eplis. Si quedam nimis antique: si pleraqz dure. Idē. Pleraqz differat et sēns in tps omittat. Pleriqz mō capif. p maxima parte. Sal. Plerosqz senectus dissoluū nisi qui ferro aut bestijs interiere. Dodo pro eo qd est nonnulli. Quinti. Quidas plerosqz ira paratos. i. nonnullos. Solec etiā esse syllabica adiectio: et p vna orōnis parte poni: vt cū dicitur mus pleriqz oēs hoc faciunt. Significat em omnes. Terē. in an. Quod pleriqz officis faciūt adolescentuli. Diphrongat autē qm απο του πλεροσ fit qd plerū frequens significat. Conuerfa em e longa in e diphrō. vt in cōnar: bēda: letbe alijsqz permulcis dictionibus seruatur. Similiter plerumqz quod a plerūsqz deducitur dupliciter sumi potest. Vno modo pro eo quod ē fere semp. Alio modo (sed rarissime) pro eo quod ē nonnunqz. Quinti. Excussa sunt plerumqz vitia verberibus. i. nōnunqz. Et ab aliquibus